

چارشانبيا — ۱۵ شباط ۱۹۲۸

جلد : ۹

بشنجی سنه — نومرو ۱۰۴

اداره خانه :

باب عالی جاده سنده اقدام
پوردی یاننده کی بناده
خصوصی دائره

صاحب و مدیری
محمد مسیح

ملی مخبر

آبونه شرطی : ۱ سنه لکی ۲۵۰
آلتی آباغی ۱۲۵ ، فوق العاده
نسخه لرایچون ۳۰۰ و ۵۰۰
غروشد .

مجموعه مزه یثنتجه طبیعی تنسیب
ایدله بن از لر اعاده ایدلمز .

هر آیک برنجی داوره بشنجی کوندری هیفکار ، علمی ، ادبی ، اقتصادی ، صرئی مجموعه در .

موسیقی

موسیقی ملیانی

غریبه ، بالخاصه عصریغ ده ، خلق موسیقیرینی طوبلامق یولنده کی حرکت صوگ درجه ده قوتلنشد . بو حرکتک دالغاری شرف ده استیلا ایتک اوزره مملکت مزدن کچمکه باشلادی . قونسرو اتوواریز درت سنه دتیری تجیه لایق برطرزده تورک خلق شرفلرینک جمعه جایشیور . بو تشبک تاریخی ، بو کونکی موزر عزک خار چنده در . بو کون ، ساده ، درت سنه جایشده قند صرکوار ایلان تیجه لره متعاق کندی دوشونجه لر یزی یازاجن . تونسرو اتووارک نشر ایتدیکی درت تانه ، آناطولی خلق شرفلری ، دفترینک مقدمه لری و متلری ، آیری آیری تدقیقه شایاندلر .

آلی سنه قادار اول بومی غرغنه ده هر کسک آکلایبیله جکی برسانله یازمغه چالیشدیغ مقاله لر دن برنده ، خلق موسیقیرینی طوبلامق احتیاجلرندن ، و بو طوبلانا جق شرفلر ده آسیانورکاری تورکولنده کی نغمه منصرلرندن ، مثلاً اکسیک سسلی غامه دن نمونه لر بیله بولونایبیله جکی احتیاجلندن بحث ایتشدم . دیگر

دارالالحان هیئتک ۱۹۲۷ آنادولوسیا حق اطباعلرندن
آ لاشهر ، صاری قیز ، یانه کول ناحیه سندن خلیل نه

بر مقاله مدده ایسه (دارالالحان مجموعه سی ، نومرو ۴) برچوق آنادولو خلق شرفلرینک ، منطقاً ، کندی محیطلری ایچنده یک جوق اجنبی عنصرلره قاریشمش اولماری ، لازم کلدیکینی ، چونکه به لایبارتوک ، یک مجاری خلق لحرلرینی شوشکده اوچه آیرمی مجبور بونده قالدیغنی یازمشدم :
۱- قدیم موسیقی اسلوبی تمثیل ایدن نسیم ؛
۲- اولکیلر جنسندن اولمایان لحرلر ؛ ۳-
یکی اسلوبی تمثیل ایدن قسم . هیچ برمثاله استناد اتمه دن یوروندیکم بو کی ، فرضیه لره بو کون آیدینلا نغمه یوزطو تدقلرینی کورو یورم . ازجه قلاسیق تورک موسیقسنک قسماً اوچرا آنادولو کوشه لرینه قدار قایر ایتدیکی
آکلاشیلور . بو نفوذ و قیه ، روم ایلدن طوبانی کچرک ، کوهساجک دیدیکی کبی ، جنوب

دارالالحان هیئتک آنادولوسیا حق اطباعلرندن ، «بور» ده
چوبان مصطفی ، خلیل ، چوبان محمد

اسلاولرینک خلقبانه بیله قاریشمشدی . (به لایبارتوک) لرو مانیا خلق شرفلری مجموعه سی تحلیل ایدن ژولیه نیه رسو دیورک : «رومن لحرلرینک انشاسنده قوللانیلان غاملرک ، متزاید ایکیلی (تقریباً) بعدینی نمونیه قوللاندیغنی کورولور . بوکا قارق برشرق قایرینه حکم ایده بیاریز ؟ قطعی برشی سوبله نه منسه ده ، بو مقام خصوصیتنک وجودینی قبوله مجبوروز . و زنلری ، بعضاً ایساطودیلر کی سربست ، بعضاً ده رقص موسیقیسی کی هجانی درلر . مه لوهرک احوالسر (رهمیتانیو) ترتیدیلری ، هر قطعه صوکنده [که قطعه نیک اوزونلانی معین دیکلدر] برر منته ایه قایانوب ، بو انتها ، مقام حسنی تثبیت صورتیه قرائی وجوده کتیر . » [۱] آنادولونک وضعیتی

[۱] Revue de Musicologie ;
No. 11, 1924, p. 142.

دارالالحان هیئتک ۱۹۲۷ آنادولوسیا حق اطباعلرندن
مغنیاساده حافظ محمد نه

بوکا کوره دوشونلوسون : شهرلردن کویله ، « تکله » ، « عکرک » ، و صوکلرمانلر ده « غراموفون » کبی واسطه لره برچوق شیلر کیردیکیی طوبلانا شرفلرک برچوقلرینی تدقیقندن آکلاشیلور [۱] . بونکله برار بویوک مرکزلرک قایرندن تام معنایله آزاده قالمش برلرک آلان بولوندیغنی ده آکلاشیله شدر . صبری یک اسنده برذات طرفندن یازیلوب ۲ نجی دفتر مقدمه سندن مندرج اخبارلرک آشاییده کی سطرلرندن ، آنادولونک برچوق برلرینه قلاسیق موسیقیرلرک هنوز کیرمهک باشلادیغنی استدلال ایدیورز : « اونیش سنه نیری مغله بده کان ، عود ، قانون ، طنبور کی داها منتظم ملی موسیقی آلاتی کیرمکنده و یکی یتشمکنده اولان هوسکاران پندمه ده نوطه و اصول ایه پیشرو ، بسته وسامی کی تورک موسیقسنک بو کسک بار چاری تدریجاً انتشار ایتکه باشلادیغنی ایچون (باغلامه) وامثالی سازلره رغبت ایدن قالمش واولکی کبی عشق ماجراسی ویا مؤسفف بر حاشه

[۱] شارل لالونک بو یولده کی ادعاری قیام
برکده داماحق قازانش اولوبوز :
Ch. Lalo
L'art et la vie sociale, 1921, p. 139.

اوزرینه « هوا یا قلیق » عادی ده هان هان
 قالمش اولد یغندن نوله لرینی یازدیغ شریقلرک
 اکثریسی آزچوق اسکی زمانره عاقدور.
 ایشته، اصل بویکی لاسیق تازی لرلر دن اوزاق
 قالمش خطلرک نغمه لرله کوروله جک خصوص
 صیقلر مهمدر.. رنجی دفتر مقدمه سنک شو
 سطرلری معنیلرلر: «خاق بشته کارلری
 (مقام) خصوصنده کندیلرینی بر اقام علمی
 قیود و شروط ایله باغلاماقداری کبی (ایقاع)
 جهنتی ده کایشی کوزل مسامحه ایتملر،
 حتی ایکی سطرلرک کوچوک بر شرقیده بر
 قاج «مقام» و «ایقاع» دیکشیدریمکی یله جاژ

کورمشلرلر، شوراسی
 بالخاصه شایان حیرتدکه
 خاق بشته کارلرینک
 بومساعمه لرلر دن حصوله
 کان شریقلر و هله
 ظن اولونایسه جکی
 کبی: «صناعت اثرینک
 مقبولیتی شرأطندن
 اولان آهنگی انسجام،
 خلقی تاملردن قطعاً
 محروم المصادقندن
 باشقه بالعکس سامعه
 مزده غایت مونس
 و جاذب بر تأثیر

اویاند بر مقدمه در، «بونلرک ایتمده بعضاً مقام
 اعتبارله» ثابت بررنکی اولیان بعضی شریقلرله
 تصادف ایتدک بولره (فلان مقامدند)
 دیمک ممکن اولمادی.. بو سطرلر آنا
 دولوده «مقام ایله ایضاحی قابل اوله بیلان
 واوله مایان» دیه ایکی قسم موسیقیلر بولوندیغی
 ایضاح ایتکده درک بز کورم، رنجیلر قلاسیق
 صنعتک تأثیرلری محصولی، دیکرلری ایسه
 اصل اوربیتال تورکولردر. اوربیتال
 قسمک آسیا تورکاری خاق شریقلری ایله
 مقایسه سندن بر جوق استفاده لی نتیجه لر
 چیقاجنی شه سزدر. فقط شرقی آنادولوده
 تدقیقده بولونغان بولوده چالیشق موسمسز
 اولوردی.

آنادولوده آوروایجه یایلمش موسیقی
 تدقیق لرلر دن بحث ایدن اثرلرک ایلمک مقدمه لره
 مندرج کتابیایا کدک در. مثلا Conno Litt
 mann اسمنده کی مؤلفک Türkische
 Volkslieder aus Kleinasien. (Ztsch.
 d. deutschen morgenländischen
 Gesellsch.) Leipzig, 1889 Heft. 2.
 سیرنامه لی اسکی یازیسنک بحثی کچمه مشدر.
 روس وفلمنکی برایکی عالمک تدقیق ندن ده
 خبردار ایدلر کده - که شرقی و شمالی
 آنادولوده یایلمش لری اصل لری نیوز کورمده ک.
 دیکر برهم، سله به داها دقتی جلب ایدم:
 قومیتاس و آرشاق جوانیان کبی برایکی ارمی ده

دوالاخان هیتنک آنادولو سیاحتی ائتمنده اورقاده بلایق دولودورولورکن
 درویش ائندی، خلیل لرجن امانی ذک ائندی، حافظ توری ائندی

شرقی آنادولو لحنلرلر دن بعضیلرینی، ارمنیجه
 کفته لر ایله و ارمی خاق شریقلری نامیله
 یارسده بامدی ریدیلر، وحتی مکمل برشکلده
 آهنگلرله دیلر، که ایشته بونلر دن هر نه ده هیچ
 بحث ایا لمه مشدر. او خطله لرله اله کچیریلرک
 تورکولرلرک، بوارمنیجه یارچالره مقایسه می،
 بزی بر طاقم نقطه لرله تنو براید چکنندن امین
 اراملا. آنادولوده کی اقلیتلر موسیقیلرینک
 تورک لحنلرلر دن باشقا برشی اولمادقلری شه سز
 کی در؛ چونکه اکثریتی تورک، سیق ذوقی
 تشکیل ایدر. موسیو نوژنه بوره ک، تشکیلاته
 ودینی استقلاله صاحب روم کایسه موسیقینک
 قلاسیق تورک موسیقینی داخلمده کوتلی
 ایزلری بولوندیغی یولنده کی قناعتی معلومدر.

فقط، سته موسیو بورل، بالعکس آنادولو
 موسیقینک اقلیتلر اوزرلرله کی تأثیرینی -
 معبد خارچنده - سیراسنده کوشترمشدر:
 ازجمله «سلانیکده طوپالان» بودی لخلری،
 «اله سنده» بوجهی مدلل واز میر بودیلرینه
 عاقد بر مثال وارد [۱]

۳ و ۴ نجی آنادولو خاق شریقلری
 دفترلرینک مقدمه لری، بدیعیات نقطه نظرلر دن
 استفاده لیدر. یارچالرک ایلمک! صنعتکانه
 محلیلری بومقدمه لرله یایلمشدر. «جالرشید»
 بک، دریدن نغمه لر (chant lointain)
 خصوصیتی موفیتله تثبیت ایتمشدر. فی الحقیقه،
 بالخاصه صولسه (رزمینا)

تیو) آنا ولوشریقلرلرندکی،
 انکیینک، «اتق» «ما»
 هوا حتی ورم دن
 و اوزاچی سسار پک
 دفته شایاندلر. جل
 بک، تورکولری،
 آنادولونک اقلیلرینه کو.
 قسملره آیرمشدر: ۱-
 شمالی آنادولو، یعنی قره دکر
 تورکولری، فیرطینلرک،
 شدتلی قیشلرک، صارب
 داغلرک، «اتاق اورمانلرک»
 افاده سی دلر، معنوم
 و شدتلی اولورلر؛

نشئه لنتجه ده نیز وچوک دلر... ۲- شرقی
 آنا ولو یارچالری، آق دکزدن ملهم،
 صاف برما، آجیق کونش، شن بر اقام
 آیدینانی طاشیلر. جیچک، «هارقوقوسی»،
 سودا طاشیلر، کولکلی حزن تضادلری
 بونلرله آزد ۳۰۰ - اورتا آنادولونک
 خفیف، ایلیق هوای نسیمیسی ایسه اورا
 تورکولرلرله اسسیر. ۴ - جنوبه دغورو
 ایشلرکجه تورکولرله کونشک قورشون آغیرلنی
 چوکدیک دویولور، چول هوای اسمکه
 باشلار. موسیقی جیزکیلرینک یکنسنقلق لهنه
 اعوجا جلی آزالیر..

«ریدیغ» زندانی

«اوقار رابندر» ده

۴

بر آدم آسیدینی کون محبس کلیسه سنده
آیین پایلاماز . راهبک یا ایچی صیقیتی در
ویا بکزی جوق صولوقدر ویاخرد کوزلرند
اوله . شی یازیلدرکه ییمسه باقاماز .

بوسیدن زی اوکله یاقین روقته قدار
قابلی طوتد لر ؛ صو کراچانی چالیدلو کوزجیلر
شقیردایان آناختارلرله کلوب قولا ق کسین
هر جمره یی آجیدیلر . هر بر می آری همنلردن
جیقوب مریدونه لر ایستک .

تمیز هوا ایچنه کیردک ، لاکن معنادشکلده
دیکل ؛ بریزک بوزی قورقودن هم ییاش ،
دیگر تمیزک بوزی کول کی اولمشدی . کوندوز
آیدیناغته بوقدار اشتاهی برکوزله باقن ایچلی
آداملر کوردم .

برخوبوسلرک کول دیدیکمز کوجولمارکی
قبیه ومسعود برحمتله کچن هر قایقوسز
بولوطه بوقدار اشتاهی برکوزله باقن ایچلی
آداملر کوردم .

همیزک آراسته باشاری اوکلر سنا کیدش
کیزینلر واردی [۱] وهر کسک لایق اولدینی
حاققی بولاجنی قناعتنده ایدیلر . بو آداملرک
ئولدوردکاری آداملر برینه بولملری لازمدی .
چونکه آدام تحیق یاشایان برشی
ئولدورمشدی ؛ حالوکه بولر برئولوی
ئولدورمشلردی .

ایکینجی دفعه ارتکاب ایدیان کناه اولش
؛ روحت اضطرابی اوپانددر ؛ اونل لکلی
کفتندن چقاروب تکرار قاناتیر ؛ بول بول
وبوش یره قاناتیر .

توحاف وغریب قیافتارله ، جانیامش
نابت قاشلارله قاپاق آفتال آلوده طرف
طرف وسسبز کیزیندک دوردق وبرکله
سویله مدهک .

[۱] حبسخانه غار دیانلری قصد ایدیلور .

ئولورکن

«موریس متهولیف» دن

کوجو کوز ، برولمش چپک قدار صاب صاری ،
یاسیدندن طاشور آکی الشینی ساجلری .
کوزلرند بکلرین ، آراشدیران بر آچی ؛
واشند بکلرور «عزرائیل» ک قیرباچی .

★
آکل بر آرزو... باقی ایسته... بولر صولوقد قیلر...
صوس ! دیکله ! دیکله نی... ساعت قاج ؟...
- اونه اون وار !

- کلیر بلکه... آه... فقط...
- نه دیم کلیرمه ؟ بن ؟

- اوکادی که : صوصشدر اونلک ایچین ایچکین !
اوکادی که... داما... کندیشنی بکلدم ؛

هیچ امیدکمه یوردم... «مطلق کلجک» دیدم...
لاکین...
- لاکین ؟...

- بلکده ئوزولور بو سوزلر ؛
یاش دولاسین ، ایسته م ، وار سه وکیلی کوزلر .
داما آنی ، تسلی بولرک بر آرز اوکاسز ؛
«ئولورکن دوداقلری کولوبوردی ؛ «دیکلر ؛

مالده نصرت

ذهنلری تئویشه سبب اولولر . باشنا
ملکتلرده بونوع خرنی تشبیرله بولر زده
مخالفت ایدلرکنه دایر هیچ برکتبده هیچ
برقید کورمه دک . اولسا اولسا حرایک
انحصارلی بر موجودیت حانی آلماسته اعتراض
ایدیلیر ؛ چونکه شخصی ایجاد بولنکده
استقلال معلوبدر . حال بکک دیدیکی کی
خاق تورکولر ، اوزرند جالبشامک سیکرجه
طرزی وارساده ، اوج اساس طرزلک شیتی
مکنندر : «آرمونیک ملودیدن چقما . نه
اعتنا ایدلک شرطیه ؛ یاسادهجه آرمونیزه
ایدیلیر ؛ یا بر «تم» کی قوللایلاق توسیع
اولورلر ؛ ویا بوتون بوتون شخصی موشقلرله
قاریشدیریلرلر . اوج حالده ، شر قینک
خصوصی رنگینی ، وزنی شدله صافلاق
لازمدر . [۱]

میخال زاده

محمود راغب

اعتدار - یکین مقاله لک مابعدی ، ابراند
بعضی رسملر بکلرکده اولدینغز ایچون تأخیر
مجبور قالدق .

[۱] اوج بولک منلی وتفسیرلری ایچون شو
اسکی مقاله مرابحت اولونایلیز : دارالاحمان
مجموعه سی ، نومه ۴ ، ۱۳۴۰ ، یقئ ائزنده مات .

جال بک ، خاق شرقلریمزک چله سنده
«مقام دکیشمه سی» بولوندو چی طرز زندکی
نظر یاخیلرک ادعایرینه ایتامه قددهر . آوروپا
توانلیتمه سی موجبجه حرکت ایتشدیر . کویلی
بسته کار ، مقام ، اصول ، (ابعاد لحنه)
کی نسنلردن قطعی صورتده شخبر اوله رق ،
و (برلی) نغمه عنده رینک تأثیر آلتنده
اثر نی ابداع ایتدیک ایچون ، بر اثرلری
هرهانی بر توانلیته ایله ایضاحه ، هرهانی
بر نوطه ایله تشبیه ، و هرهانی
بر آلت ایله ترجیه جالیشق بزه قاشل بر
ایشدر . «آقاماق» وزنلر مستقنا اولق
اوزره ، آو ؛ بسیط اولجولری خارجه
جیقیلماش اولدوغنی نمونیتله کوردک .
بعضی نظریاتخیلریمز ، غربده اولجولرک لایق
«قوتلی ضرب = temps fort» و «خفیف
ضرب = temps faible» اساسی داخند
دولاشدینق ظن ایله ، اصلولریمزک بو
یکسنلقدن قورونولسی نامنه بزه حصی
بعضی تقسیمک قوللایماسی لزومنده مصردلر .
حالبوکه ، (رمان) ی متناقب (و نسان
ده ندی) ، قوتلی و خفیف ضرب تقسیمک
قافلماسی لزومنی مدافعه ایدلی جوق اولمشدر .
غربده موسیقی عملیاندن اساساً بویله شیلر
یوقدی : شیوه (آقسان) کی شیلر ، وزنک
اساسی در . بناه غایه ، بزه ، نوطده شیوه
فرارینی اهتنامه کوسترمک ، رنگ (nuances)
اشارتله رینی تمصبه قوللایمغه دقت ایدرسک ،
لحنلریمز ، اصلی خصوصیتلرینی صداقله
صافلامش اولولر .

صولک بر نقطه داما قالدی غرب ملکتلرندده ،
خاق شرقلریمزکی ملی اثرلر ایچون بر ابداع
واوریزنیالیه منبکی قوللایمق آرزولری ،
مستقل بر جریان حانی آلالی جوق اولمشدر .
باشقا ملاتر ، تعبیاً بوخصولی بولده نزلرکده
قرده جالبشامز لازم کلیر ، وباشده بالذات
جال بکک قوتلی تشبیلری بولونق اوزره
کندیشنی تمقیه هوسکار بوتون رنسلریشمکه
چالیشیرکن ، اوتوده بریده ، معناسیز روحانته
قالتیشان کیسه لک بعضی یازیلری چیقیدینق
أسفله ووروبورز . بویازیلر ، تشبیلری قیرماز ؛
یا لکنر ایشدن آکلامایان معین بر خاق کتله سنک